

An American newspaper,
printed in the Windish
language, promulgating
American ideas and prin-
ciples to liberty loving
Windish race
Published every Friday

AMERIKANSZKI Szlovencov Glasz

AMERICAN WINDISH VOICE

Nájvékse i nájbole raz-
sürjene vendzke novine
vu Zdrúseni Drzsélaj,
steri vszáki rəd vu Ame-
riki zsvoucsi vendov
szlisnoszti szlúzi.
Szhája vszáki pétek

"ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JANUARY 13, 1922, AT THE POST OFFICE AT BETHLEHEM, PA. UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879."

VOL. IV. LEJTNITECSAJ.

BETHLEHEM, PA. — PITTSBURGH, PA. — BRIDGEPORT, CONN. MAJUS 23, 1924.

No. 21.

Cigár-fabricski bószovje zse z-terrorom delajo!

Detektivje szo dolipréjali edno strájkarco

V-szrejdno gojndno szo oudprli Bayuk Bros. fabriko, ali szamo edno pár szkebov je slo notri, stere szo detektivje szpervájali, ali vcsaszi szo nazáj vöprisle, ár szo nej mogle zacsnoti vu delo

Vu Bayuk Bros. cigár-fabriki je Mr. Kohler na szrejdno gojndno notri esako zszenszke: dohan je dao szpácati, kak zse veeskrát ino szi je tak miszlo, esi bi pár szkebov rado delajo za ponízszano pláceso i 12 vör na dén, ka zdaj naednook vszi delavei nazáj prídejo ino sze potúlijo pred nyim, pa do odpúšesnejne proszili, ka szo vü-páli nepremísleno strájkcati.

Mr. Kohler sze je zse veeskrát vkano i zdaj sze páli vkano. Szamo káksi 20 szkebov sze je dalou vu fabriko szpervájati na delo, steri poszojszili seséjo buknoti ete strájk i union. Gde táksi delavei jesztejo, steri níkak neseesejo vküprdzsati, steri szo neszpametni i nemájo postenyá pa nej szramá, tak bi rejszan noui bíl fabrikantje, esi bi nyim bougso pláceso dáli, ali bi sze pogájali zsnyimi. Bószovje tou dobro vídiijo, ka delavei nedržsájo vküper i znájo, ka je vu táksó formo nej mögouese delavcom gvinati bojívanye.

Nerazmeto je tou, ka nisterne zszenszke nemájo telko pámeti, ka bi konesimár nej sle notri po ednom, vej pa za toga volo je zse trí gyülejsov bílou, ka naj na tej szkonesájo, esi seséjo nazáj idti ali nej i vszi naednook, nego ráj szi spot i nevoło rédiijo poszojszili. Zdej v-szrejdno gojndno, gda szo zse nísterni szkebi na delo glászili z-detektivszkov obrambov, je pri fabriki bílou edno pár organizejrani zszenszke, kak piketszka komiszija i od tej szo detektivje edno szlovenszko zszenszko doli préjali i na Market odpelali, odkée jo Szabó Mihály vörejsó za \$12.50. Detektivje je fabrike voditelsztvo dalou tá pristelati i prej nísterni poganesár je setpetázo i pokázao, ka naj tou zszenszko doli prímejo. Fabrikantje májo penese i zmozszoszt, lehko delajo z-delavsztvom, ka sze nyim vídi, ali delavei nemájo penese ino szo bromi obrambe, nego kak szmo esüli, zse je poszkrbleno za ednoga dobrogá fiskálisa, esi bi véndar potrejbessina bíla na právdenszko obrambo.

Bószovje nika neseesejo

V-pondelek veesér szo drzsáli cigár-fabricski delavei velki gyülejs, na sterom szo od vszej fabrik delavei nazouesi bíl vu lejpom raesuni. Gouvero szo tou pout tídi tiszti drzsáli, kak návadno. Mr. Gifford je obracsunao od Penna State Federation of Labor konvencije dogotkov i od toga, ka cejje Amerike organizejrano delavsztvó z-szimpatijov pázi na bethlehemszki strájk. Éber László je z-povidnim guovorom razlozso od cejloga strájka sztláls, za stereo szo nazouesi bodouese zszenszke z-burnüni poukanyom honorejrane. Na konci sze je edna komiszija odebrála, stereo je gyülejs zavüpaó, ka naj gori obítese fabrike i z-pogájanyom vözvej od delodávcov, ka ka je nyigovo nakanejnye.

Strájkarov komiszija je pod Gifford, McGabe i Szabó organizejran voditelsztvom gori

obíszkala vu strájkci sztojécsi fabrik voditelsztvo ino je naprejdála strájkarov zszeljnye. Bayuk Bros. fabrike voditelsztvo, steri szo zse z-vszákefiele zavítosztjov probali nazáj napelávati i prouti unioni drasz-titi zszenszke, vu tom vüpa-jous, ka dobjójo szkebe, szo nanese nej seseli esüti od pogájanya. Mr. Kohler je vu etakso formo ofnyao:

"Nemo sze pogájao z-outsiderami i ne szpoznám níkse-fiele uniona. Steri nazáj scséjo príditi delat, tiszti morejo tak delati, kak nyim jas z apovém ino esi sze nyim nede vidlo, ji vöbrsznem."

Potém je pokázao na edno mládo, z-politikov níglár nej oprávlajouese zszenszko, stera je vu komisziji bíla, na sterioj je rávno erdeési létosen gvant bio ino je esemeraszti, grbionszko bréso:

"Toga bolsevika pa vöszploudim z-várasa ino dam deportejrati z-etoga országa."

Prerazmi sze, ka je komiszija nej trno z-krotkov obesünosztjov odhájala z-Bayuk Bros. fabrike ino Mr. Kohler szi naj vzeme vu znánye, ka tou on ednook zse obesüti, skoda je nyemi bíla z-táksim cárszikim glászom guesati z-organizejranimi delavcami. Mr. Kohler de sze esese ednook zsaloszti za tou grbionsesino.

Pri General Cigar Co.-i, pa pri "44" Cigar Co.-i szo zse bole z-prijaznávim glászom guesali. Tej bár tídi nika neseesejo dati, ali tou szo vö zglászili, ka organizejrane delavce nazáj písztiijo delat i nedo díszkrimínálivali, rázloeska rédili med delavcami. Pa nájmere nanes tou nemárajó, esi do szamo 8 vör deláve zszenszke, esi sze nyim tak vídi.

Strájkarov komiszija je v-tork popoundnévi zglászila na gyülejs, ka szo doszégnoti, steri gyülejs je páli tak szkonesáo, ka naj sze na esetertek veesér vküper pozové eden velki gyülejs, na sterom prevrzsejo, ka do esinili, jeli do nadaljávali strájk ali pa nazáj sztopi-jo vu delo, od steroga szkonesanya szamo prídouesi keden szpísemó, ár novine zse v-esetertek popoundnévi zgotovimo i szamo od tisztoaga lehko písemo, ka sze do esetertek pou-dnéva zgdóí.

V-tork poundévi szo tídi vu strájk sztopile La Palina cigár-fabricski delavei, ár szo szamo trí dni seseli dati delati zsnyimi, z-táksov prílikov bloudiijo delavee, ka prej nega dela, nega ordera, zszenszke do pa tou vörvalé ino nyim vola odvüle od strájka z-oví fabrik. La Palina delavei szo meszto trej dnévov pót dní proszili, ka naj bode vreedno delati. Ali od tej fabrike delavei szo vu velkom táli nej organizejrani ino nej szo tou térgyali, ka naj nyim cejlo pláceso dájo za té trí dnéve, nego tou, ka naj nyim dájo vees dnévov dela. Z-organizejranimi delavcami tákse nemre napraviti, ka bi fabrikantje z-táksov prílikov

Notri je privolo, ka sze ozseni

Ex-Constable Thomas Morgan, zdajsní deputy sheriff od Northampton County-a, je domou priso z-Pittsburgh-a i tídi je szebov pripelao onoga esloveka, po steroga je bio poszláni poiméni George Rennera, ár je ednoj deklini obeseo ka szi nyou za zseno vzeme i te je odíso z-Bethlehema v-Pittsburgh. Alderman Benz ga je dao doli prijéti ino eszi nazáj szpraviti vu Bethlehem, gde je zdaj tou vadlivo, ka szi on tou deklini poiméni Amy Seman za zseno vzeme i szound sze je z-tém szkonesáo, po sterom je na szloboscsino bio píseseni.

Za vmorsztvo gáz je gori najso eden némski kémikus

Na 6000 fuszov viszíni gvüno morí vszáko zsvoucese sztvorjenye

Vu Némskom országi szo gori najšli eden noui bojszki gáz. Toga gáza obszvojnoszt je tou, ka nema szage, fárbe i zsmája, za toga volo protivnik toga gáza nazouesnoszt nemre gorinájditi.

Vöbrodec té gáz za posteno vmorsztva príliko drzsi, ár áldov brezi bolecsfne, tak po-vejdano vu ednom megnenyi merjé. Edna zouszedna esüda je v-tom gázi tou, ka szamo na 6000 fuszov viszíni má moues na vmorsztvo.

Tou nouvo vmorsztva príliko za bojno seséjo gori pouicati, ka prve preparíijo tou visesnye lídyszto, stereo nema postenyá pred kapitalizmusom.

zsnyimi vözospilali, kak je zdaj La Palina vesiníla, ár ali nyim na trí dni tídi cejlo plá-eso dájo, ali zapréjo fabriko. Zdej szi naj zszenszke od toga tídi példo vzemejo, kak lehko fabrikantje vözospilajo z-organizejranimi delavcami.

Gda ete redí písemó, esese nevejmo, ka sze szkonesá na v-esetertek veeserásnyim gyülejsi, ár z-táksim vküprdzánym, kak je tou, je nej mögouese cíla doszégnoti na tou gledoues, ka bi eto pout bougso pláceso double, ali kak vövídi, nísternim zszenszkom je zaman dober tanás, vnozsino predganye i píszanye, one bougse zná-jo ino szo bole esedne, táksim je pa nej skoda, esi trpíjo, naj sze li nevolívajo i naj sze vestíjo, vej ednook dönok gori prídejo i prevídíijo právo pout. Telko nyim izdak tanásivamó, ka gda do nazáj sle delat, naj nejdejo poedni, nego vszvíküper naednook. Ali unioj naj zdrzsájo, toga níkak neszmíjo písztiti, naj ne sajnálívajo tisz-te cente, stereo od kédna do kédna tréj plácsati, stereo szo pa esese izdak nej notri sztopile, naj zse ednook dönok k-pámeti prídejo i naj sze dájo notri vpíszati. Naj szi zmiszlijo, ka szo nej one prve kotrige vu Cigars Makers Intern, Union-i, nego zse jí vese 100,000 notri i gvüšno tá vnozszina ne plaesú-je záto, ka naj vezérje dobro zsvéjoje, kak nísternie guesújo, nego záto, ka je nyim trno potrejbna tá organizácia. Na cejloj szvejtje je vszáki naprej-valon delavee organizejrani i vszáki je na tou gízdávi, szamo nisterne bethlehemszke zszenszke nemrejo na tou gori príditi, nego dájo sze zapelávati od Mokri Petekov i drügi prisz-podobni zapelávcev.

Cerkevni touvaje vu Bethlehami

Preminoucsi keden szo nísterni touvaje notri vtrgnoli vu vogrszko rim. kath. církev, gde szo sze vüpalí, ka penese lehko szpokrádnejo. Ali nej sze nyim je poszrecsilo, ár je penez nej bílou, drügo nyim je pa nej bílou vreedno odneszti, líki máli kvár szo záto napravili, ár szo vsze szpervgíli, ka nyim je do rouk prziso. Tak tídi szo bíl vu szlovenszkoj rim. kath. církví, gde szo tídi seseli penese odneszti, líki tam sze je nyim tídi nej poszrecsilo, ár szo nej najšli níksi penez, tak szo pa vu szili odbejzszali ino eden touvaj je esese szvoj pruszlek tam povrgo, steri pruszlek je policájom szvedo-sansztvo vu rokaj osztalo, po sterom szlejli do zdaj gori iszkali té touvaje.

Policáji bár tou právíjo, ka sze po tom pruszlekovom szvedo-sansztvi lehko goripoisese-jo tej touvaje, steri szo tou szramotno delo vesínoli, ka szo szo notri vu církví szpravili za vreednosztjov.

Tídi vu Packer souli szo bíl tej touvaje, gde szo tídi vsze gori z-obrnoli, ár szo za vreednosztjov szlejdi. Policá-ji tou racunajo, ka szo tou níksi mládi pojbe mogli bídti, ár je pruszlek máli i za deo valon. Potomtoga osztra pazka bode okouli církvéo, naj tákse touvaje vesaszi na toplom lehko zgrábíjo, esi do esese ednok meli volou na táksó mestrijo.

Ete keden poberéjo na Community Chest

Bethlehemszkim prebívácom je pá edna pro-nya bíla vözposzlána, vu sterioj prosnyej Community Chest-a esesznie-ke tou proszíjo od bethlehemszki prebívávcov, naj daríjejo na Community Chest.

"Community Chest" szo po nasem jezíki lehko tak razmi kak: Národní Gasza, z-sterie gasze sze vszém onim podeli-pomoues, steri szo na nyou potrejbni. Vu tou gaszo nász zdaj proszíjo dáre, naj daríjemo kelko szmo mögouesi, ár z-tej dárov szamo tiszti dobjójo pomoues, steri szo zaisztino na pomoues potrejbni Vu etom leti tej esesznieke seséjo vkü-per szpraviti od Bethlehemszki prebívávcov \$134,707. szte sume sze dá na spítale, na szíromaske hízse i na drüge szíromáke pomágajouese drüstve, stereo drüstva sze vu potrejbssini na pomoues pasesíjo onim, sterim je pomoues potrejbna vu betógi ali pa drügoj nevolí.

Nega táksega esloveka na szvejtje, ka bi ednook nej bio potrejbni na pomoues rávno vu táksém vreedmeni, gda nyemi náj lagojeje ide. Vszáki níica pomoues, ali kak szmo mögouesi pomoues esakati, esi níndri nika nega, szkój bi sze pomoues vzéla i dála. Záto je pa dobro, esi sze nírod prve poszkrbí za tou, naj edno za-gvüšno sumo vküper szprávi na táksi cío, ka gda je szíromákom i betozsnim potrejbno naj sze nyim lehko pomoues dá kak náj lítrej.

Isztina, zadoszta je zsaloszti-no, gda sze na tákse éle morejo penese vküper pobérati, ár esi bi kapitalizmus nej bio tak parouven i esi bi delavcom dao táksó pláceso, ka bi szmo lehko posteno hránili ino bi szi na sztrán na szükése dnéve tídi

lehko kaj vkraj djáli, tak bi pomoues nej potrejbno bílou dávatí betozsnim ino szíromákom. Ali zdaj etoga hípa tak sztojí delo, ka dámo kak szmo po szíromasok mögouesi, naj sze tém vu síksesini bodouesim lehko pomoues dá vu potrejbnom vreedmeni.

Cil je dobrotiven, ár známo, ka sze szamo szíromákom szí-routam i szíroutiesam pomága z-tejmi penezi, stere zdaj vkü-per pobérajó. Dájmo kak i kelko szmo mögouesi, ár níglár nevejmo kak lehko neszrecsno prídemo i gda de náin potrejbno na pomoues. Dájmo naj sze betezsni zvráséjo, gládni na szítíjo, od mrazi drgetajouesi naj gvant dobjójo.

Nájprvi dén za pobéranye je bio preminoucsi pondelok i na té prvi dén je vküper prziso \$16,069, stereo je nej zadoszta, ár je na tej sész dti na vszáki dén vönavrzseno \$22,500, telko bi moglo príditi vszáki dén.

Pozványe na velko veszelico

Hrvatsko Delavszko Pevszko Drüstvo "Bratska Sloga" 1924 májusa 31-ga veesér vu Ukrainszkom Halli (3rd & Car bon Sts. Heights) velko veszelico prírédí, na sterioj je trno lejpi i bogáti program vküper posztávleni. Bodejo prelejeje horvatske i szlovenszke pesz-mi, deklamácíje; bode naprejdána edna trno lejpa zmejniba, stereo do spílali horvatski brat-je z-Philadelphije, na konci lejpoga programa sze pa zae-sne plesz, k-steromi do tambur-riski goszarje ígrali nájlepse noute. Horvatski pevei i tambur-riski goszarje szo héresni po cejloj szvejtje i kí seséjo vu ednom trno lejppom razveszel-jávanyi tao vzéti, tiszti topo porácsamo, naj na toj veszelice tao vzemejo. Nase szlovenszke dekle do tídi spílale i popejvale na toj velkoj veszelice i zse za toga volo je tídi vreedno poglédnoti té program. Tiketi kostajo za zszenszke 25 centov, za moske 50 centov. Za dobro podvorbo je poszkrbleno. Zeséseke veesér 7. vöri. Troustamo sze, ka szlovenec vu velkom raesuni vzemejo tao na toj velkoj veszelice nasi horvatski bratov.

Szprejéto privandrajou- cso právdo neszpreminíjo

Tak poszlánecov hízsa, kak szenátus je szpréjao konfe-rencije glásenyé

Kongresszus je nej vzéó vu znánye Coolidge prezidenta ono zszeljnye, ka privandrajou ese právde na japánov vözapé-ranye szlisajouesi pout naj odv-rzse ino naj po diplomatiesnoj pouti razlouzsi tou pítanje. Konferencije glásenyé, stereo je zravnaló japánov vözapéranya pout, je z-velkov vesesinov szprejéla tak poszlánecov hízsa, kak szenátus.

Právda zdaj zse zavolo potrdjenya pred prezidenta prí-de. Vu valánye sztopítev je zdaj zse zagvüšno vu vszáko formo. Esi bi jo prezident gli-odvrgo, doli jo zvoutajo znou-va. Tou poszvedoesi tiszti fak-tum, ka je szenátus z-69 vouto-mami zouesi 9, poszlánecov hízsa pa z-308 voutomami zou-esi 108-mí szprejéla konferen-cije glásenyé.

Tou pouti razlouzsi tou pítanje. Konferencije glásenyé, stereo je zravnaló japánov vözapéranya pout, je z-velkov vesesinov szprejéla tak poszlánecov hízsa, kak szenátus.

Právda zdaj zse zavolo potrdjenya pred prezidenta prí-de. Vu valánye sztopítev je zdaj zse zagvüšno vu vszáko formo. Esi bi jo prezident gli-odvrgo, doli jo zvoutajo znou-va. Tou poszvedoesi tiszti fak-tum, ka je szenátus z-69 vouto-mami zouesi 9, poszlánecov hízsa pa z-308 voutomami zou-esi 108-mí szprejéla konferen-cije glásenyé.

Právda zdaj zse zavolo potrdjenya pred prezidenta prí-de. Vu valánye sztopítev je zdaj zse zagvüšno vu vszáko formo. Esi bi jo prezident gli-odvrgo, doli jo zvoutajo znou-va. Tou poszvedoesi tiszti fak-tum, ka je szenátus z-69 vouto-mami zouesi 9, poszlánecov hízsa pa z-308 voutomami zou-esi 108-mí szprejéla konferen-cije glásenyé.

Nouva krajínszka biro- víja pri Petri

Horváth Pál szobocske kra-jíne bívsi főszolgabírouv je tisztoaga hípa pobegno z-szvo-je esészti, z-M. Szobote, gda szo jugoszlávi obszedli Prek-murje ino sze je przszelo vu Monoster, gde je do eti mao ravnao tiszti pár veszníc, stereo szo pod szobocski okraj szlísile, ali jugoszlávi szo tiszto nej ob-szedli. Vu zádnyem szo pri Szv. Petri nouvo szedelisese posztavili gori krajínszke biro-víje, k-sterioj szo prikapesili vees veszníc od monosterszke krajíne, stereo szo vu blízni Szv. Petra. Tou nouvo notri vtálánye je trno príjétno tisz-tím vesznicam, stereo szo pod tou nouvo bírovíjo szpadnole, ár je Monoster prevees dales i nega zszleznszkoga vezáliscesá vküper. Míszlímo, ka szo pri-lozszne vesznice z-velkov rad-osztjov vzéle vu znánye tou nouvo notrivtálánye.

Törszki ország za po-moucs prozsi Bukarest i Varso

Románia i Polaeski ország z-trepetajouesov bojaznosztjov gléda na ono ruszoszko mejoju gde sze ruszoszka szoldacsíja vküper szprávla.

Londonszka diplomácíja tak zná, ka szo ruszi peske szoldá-ke i túzére goriszposztavili prouti Románíji i Polaeskomi országi i szamo na biciklinaj bodouese szoldáke na 20,000 raesunajo, stereo je zse velki raesun.

Nájznameniteje je vu tom deli tou, ka szo sze románje i polácke zdaj neesákano k-tór-kom obrnoli po pomoues, esi tak, ka bi bojna vövdárla naj sze májo pomouesi vcsakati z-toga krája.

Törszke szoldacske misszie szo przise v-Bukarest i v-Varso, gde szo vu vezálisese szto-upili z-tej dvej országvov szoi-daeski voditelami, naj vözde-lajo med szebov prereditev na tou gledoues, esi bi sze bojna vövtrgnola.

Törszki ország, steri je do eti mao vszigdár z-szovjeta nájmoesnejši zavezník bio, sze je zdaj prouti ruszoszkomi országi obrno, nájbole za toga volo, ár szo ruszi vszáköga törszökoga ploda pörgara vöz-szploudili z-Kaukázusa. Ango-szka vláda sze je dosztrakrát prouti posztávila tomí esinejny ino je szvojó protivnoszt notri zglászila vu Moszkvi, naj sze tou pregányanye presztáví, ali tej sztopáji szo níksega násztaja nej przesnzti, tak je pa te zdaj törszki ország z-radostjov dao pomoues románíji ino polákomi.

Francuski ország i Jugoszlá-víja szta sze zdaj nájobszlejdným poglíjala, ka esi ruszi napádnejo románio, ka nyidva te ne posleta szoldacsco pomoues Románíji. Románje zdaj na tou tak právíjo, ka je tá glijínaga doszta pripomogla k-tomí, ka je zdaj na Balkáni i na izhodnom kráji doszta bole vékse vözidejnye na bojno.

Szamo szo tiszti poszláneci i szenátorje voutali i guesali prouti notrivandrajouesoj právdi eto pout tídi, kí szo od zacészta mao prouti bílí tomí.

AMERIKANSZKI Szlovencov Glasz

AMERICAN WINDISH VOICE

Bell Telephone 2940

Száko pizsmo poslite

512 East Fourth Street, Bethlehem, Pa.

SZHAJA VSZÁKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY

Published by the American Windish Publishing Co., Inc.
John Hassai, Secretary. Joseph Korpics, Business Manager.

NAPREJPLÁCSATI CEJNA: SUBSCRIPTION RATES:
Na edno leto ..... \$2.00 For one year \$2.00
Vogrszko domovino ... \$3.00 For Hungary \$3.00

"Entered as second-class matter January 13, 1922, at the post office at Bethlehem, Pa. under the Act of March 3, 1879."

Őszmi keden

zse trpi bethlehemszki cigár-fabricski delacvov strájk i escse izdak nega niksega võvidejnya na tou, ka bi sze té boj z-obládnoštjov szkoncsao. Eden cil, steri je escse szkoron nájkveke znamenitoszti, sze véndar dönok szpuni, tou, ka dnesz zse sztoj edna mocsna organizáciaju vu Bethlehem, stera de potem eden mocsen grád cigár-fabricski delacvov, csi ga páli ne povrzsejo, kak szo vesínoli 1919-ga leta. Ali zdaj zsmetno võrjemo, ka bi sze tou znouva zgoudilo, ár szo zse zszenszke od tiszti mao trno doszta návcisile. Ino csi de koncsimár gorisztao union vu Bethlehem, tou je tüdi edno lejpo gvinanye vu tekoucsem strájk, vékse gvinanye escse, kak pa csi bi szí võzbojjuvali sztáro plácsó, ali uniona bi nej méle. Znábidi, ka do sze nisterne zszenszke szmejále na tom, án jesztejo tákse, ka tou drszíjo za nájkveke gvinanye, csi pár centov bougso plácsó dobíjo, stero nyim vszákó võro lehko doli vtrgnejo, kak neorganizacijanim delacvov, ino kakstécs szí stera na szlouki i spájszszni premislávajo prouti tom, ali záto je dönok tak isztina.

Ali csi z-etim strájkom nedoszéjeto tiszto, za stero-ga volo szo delo dolidjále i vu boj sztoupile, kakti prvejso plácsó nazáj dobíti, na tom sze mí ne szászsznemo, án z-ták-sim szvajüvanyom med szebov, neszporazmejnjom, kak je zdaj med zszenszkami, je nej mogouese kaj doszégnoti. Nega niksega vküprdzszánya, prijátelsztva, edna scsé bole cshedna bidti, kak drüga, csi bár szamo eden tao zná szvojo duzsznoszt, szamo eden tao prerazmi té zsmeten boj, ali tou je nej cejlota, nanes nej polovica, tak je pa zopsztszszko cejlo bojüvanye. Gda szo márciusa povrgle delo ino szo sle na street, nej szo szí prvle pogucsale med szebov, kak naj delajo, ka de nyim duzsznoszt vu tom strájk i kak dugo vrejmen do szpodobne, mogocsne strájkati? Ali na tákse szo szí nej miszlile, ka sze znábidi fabrikantje ne zoszágajo vcsaszí, nyigovo térgyanye ne szpunijo vu prvi dnévaj i strájk de sze dugo vlejko. Persze vu prvi dnévaj nyim je dobro szpadnó máli pocsinék, ali zdaj gda szo sze zse navolile "pocsívatí", zdaj zse sajnálívajo, zakaj szo sle strájkati. Tou bi szí zse prvle moge premiszliti, kak szo povrgle delo, ka je strájk nej szamo edna vakácija, eden good time, nego eden zsmeten boj, britek boj.

Vcsaszí, kak szo zszenszke vu strájk sztoupile, szmo pízszali vu nasi novinaj, ka csi szo zse ednouk tak szkoncsale, ka do strájkale, naj vszí vküper drszíjo, nej ka bi z-tála domá osztale, z-tála bi pa rade sle delat i vcsaszí vu zacsetki strájk, escse prvle, kak szo organizátorje eszi prisli, szmo porácsali strájkárom, naj sze organizéjrajo i od tiszti mao nepreszstanoma vszigidár tou kriésimo: organizéjrajte sze! Ali té dobre tanácsé szamo z-tála prerazmijo. Mí szmo strájk vu prvom kédni pízszali na etom meszti, ka nevidimo velkoga võvidejnya na tou, ka bi strájkajouese zszenszke gvinale té boj, án nega med nyimi táksega vküprdzszánya, szporazmejnnya, stero je po vszákóje cejni i szigidrno potrejbno. Ali eden cajt je tákse navdüsávanye bilou za strájk, za union, kak rejtkoszt, mí szmo pa z-cejlov mocsjouv, z-cejlov dobrov volouv na tom bil i zdaj szmo, pa tüdi bodemo vu pridoucsem, ka mo podpérali strájkajouese delavce, stera sze za vszákdenésnyí krüh bojüjéjo, ino ednoga hípa szmo sze koncsimár troustali toga, ka vszáká zszenszka notri sztoupí vu union i potem sze frisko prevrzse, kakstécs bi sze szkoncsalo. Ali nej sze je tak szkoncsalo, zszenszke sze vkraj drszíjo od organizéjranya, strájk pa trpi dale, nisterne scséjo delat idti brezi vszákóga gvinanye, nisterne pa niti csüti nescsejo od toga. Tou je nej strájk, tou je nej boj, tou je nika, szamo neszpametnoszt. Fabrikantje tou dobro vídijo, znájo ino oni bi bilí norci, csi bi po táksi násztají szpunili strájkárov térgyanye, vej nyim je Mr. Kohler võpovedo.

Tecsász je escse dobro võvidejnye bilou tak na gvinanye, kak 100%-no organizáció, dokécs szo fabrikantovi spiclinje nej zacsnoli zapelávati i drasztiti strájkajouese zszenszke. Vu tom ruzsznom deli je nájkveksi tao L. P. Kardosh vézó võ, kí je bár nej direktno, ali indirektno zacsnó napádati, prouti píszati strájk i organizéjranyi. Prouti organizátorom, steri szo nájkvecs vesínoli za union, brezi nyíh bi nanes nej bilou union-a. goszpon Kardosh Péter ji nájkznüsznejsim potvánjanyom kríví, ka zapelávajo strájkajouese zszenszke, ka szí zsebke napunyávajo z-penezi, vu nevoló ji szprávjajo, potem pa odídejo. On sze bár z-tém bráni, ka prouti strájk i ali union-i niti edne rejési ne píse, vej csi bi prouti tém píszao, bi nej telko skoudo, ali gda prouti vezérom píse, steri szamo tiszto

Pinchot Governora konferencia je nej doszég-nola szvoj nászhaj

Pennsylvania governor Pinchot je na preminoucsi keden vküper pozvao váraske Mayo-re na konferencio; na steroj konferencio bi sze naj od toga guesali, kak sze nej právde notri zdrszíjo. Ali glávno delo je pa tou bilou, ka je Pinchot tou scseo zvediti, ka kakso pomoucs on lehko esáka od váras ki mayorov vu szvojoj szühoj právdi notri zdrszányi. Pozváni je bilou strideszédeten mayorov, ali da szo nej vszi prisli, ár ji je szamo szedendvajszeti prislo na tou konferencio i med tejni szedendvajszeti je tüdi eden mayor bio, steri je dobro võ zguesao governor Pinchoti, ka je nyegvo mislejuye od prohibicije. Té batriven mayor je bio Mayor Dan. L. Hart z-Wilkes-Barre, steri je tou pravo, ka on szamo edno pout vídi, po steroj lehko ide, i tou je: dober sör! Csi sze dober sör dá národi — pravo je Mayor Hart — tak je prohibicio szka právda obvarvana, ali nej naci. "Brezi dobroga söra národ nemre bidti i jasz tak miszlim, ka governor Pinchot meni vu tom tüdi isztino dá — pravo je Mayor Hart. Na té reesi je governor Pinchot gori szkocsó ino je tou szkriesó, ka on nyemi ne dá pravice vu tom.

Od Bethlehem i Allentowna je niscse nej bio nazoucsi na toj konferencio. Ali Eastonszki Mayor Heiberger je tam bio z-ednim velkim pítanyom na szvoji vüsztaj. On je tou pítao governora, ka kak governor more zseleti tou, naj sze szüha právda notri zdrszí, esí ednouk birovíja za nekrieviesno szpозна tákse lüdi, steri prelomijo tou právdo. Na tou je Pinchot nyemi nej dao rédnoga odgovora.

Mayor Gross Allentownszki i Mayor Yeakle Bethlehemszki szta nej bilá na toj konferencio, ali szta za tou prescsniva bilá, ka bi na tákse konferencio szvoje vrejmen müdila. Ali Eastonszki Mayor Heiberger je záto tüdi nej krívo vesíno, esí je na toj konferencio taó vzéo, ár je zdaj dönok szpозна Pinchotovo nakanejuye. Eastonszki Mayor je escse tou tüdi pravo Pinchoti, ka té lagov near-beer lüsztvó szamo betezszaszo naprávi i za toga volo bi on tüdi na tom bio, naj bi sze dober sör odávo, z-sterim bi národ zadovolen bio i tak bi sze te právda doszta lezsej notri zdrszála. Pinchot je nej dobro rac-uno, gda je tou konferencio dao vküper pozvati, ár je nej doszégno szvoj cíó sznyouv stero-ga sze je on zagvüšno nej troustao, ka bi tá konferencio tak szlabo võpri-la na nyega gledoucs. Hja. lüdsztvo esedncseje grátüje ino vées ne poszlühsa na prázne frázise!

KORINE

Nájlepse korine za gosztüvanye, ali za kakti koli drügi poszeo szamo prinasz lehko dobíte za to nájkziszó cejno i vu nájkratsisem vrejmeni. Prídte notri, gda de vam na korine potrejbcsina.

T. M. HOGAN KORINAR

331 South New Street
Bethlehem, Pa.
Telephone 1879-R

delajo, ka je nájbougse za delavce, tou pa gvüšno trno skoudi union-i, án doszta táksi zszenszke jeszte, stera právjajo, ka prej "tej lehko za dobre penezé guesíjo".

L. P. Kardosh doszta kvára dela nej szamo organizáció, nego tüdi strájkajoucsim zszenszka i tém escse bole, ali L. P. Kardosh de za tou szvoje ruzszno delo ednouk odgovárjati mogo!

Ku Klux Klan i tühinci

Pred nisternimi meszeci szo nisterne novine spájszne, na prvo megnyene za nemo-gocsno szkázane glászi prinszle od toga, ka Ku Klux Klan tühinszke szekcije nasztávla. Za neverjétno sze je szkázalo, ka rávno tiszti Ku Klux Klan, steri z-táksov neszsmernov csemersasztoj drasztí prouti tühincsom, zdaj pa med tühinszkoga rodjenya prebiválcami isese, verbuváliva szebi kotrige. Ali té glász sze je dönok za isztinszkoga poszvedocsó. Po ednoj zavüpnój informácioje sze je võzvedlo, ka Klanov tühinszkoga ploda szekcije zse zdaj pod organizéjranyom sztojíjo ino vu krátkom vrejmeni do Klani zouszsedne Klane meli, steri do z-tühinszkoga rodjenya pörgarov verbuválivani, vküper szprávléni.

Ku Klux Klana voditelstzvo je prej té násztaj nadigno na táksi sztopáj, ka szo odebéranya zse blüzi i nescse szploj prouti szebi pohujstí Zdrüszeni Drszél vszákóga tühinszkoga rojstzva pörgara. Vu takzváne "Tühinszke Klane" tákse tühinszkoga rodjenya pörgare vzemejo gori, steri koncsimár dvaj szti lejt zszívjo vu Ameriki, szploj szo sze po amerikanizéjrali, níkséféle trzsztvono ali drüsztvono vezáliscse ndrdszíjo gori z-lásztivne národnosztí lüdmí ino kí szo protestánszkoga vadlúványa. Talianszkoga Klana gvüšno nede, ár med talijánami sze nanes nevedoucs ne namejri protestánus. Tühinszki Klani z-popolnov mocsjouv vzemejo gori boj prouti notrivandranyi i nájmre osztro bojüvanye zacsnéjo prouti katholicsancsom i zsidovom.

Eden informátor, kí je ete glász "A HÉT" iména new-yorkszkim novinam nazvejszto, je tüdi naprej dao, ka szo Klanov z-szedeliscse ednoga Mr Everett Bancroft iména csloveka poszlali vu New York, ka naj tam Ku Klux Klanov tühinszke szekcije — med tejni eden vogrszki razréd tüdi — nasztávi i kotrige organizéjra notri. "A HÉT" novin reporter je goriobiszkaó Mr. Bancrofta vu ednom hoteli, gde je prebívao. Mr. Bancroft je nej meo na szebi bejle gyope, vu zsebki je tüdi nej meo pérja pa szmolé; cilou je nej tak võvidó, ka bi riporter, steri k-katholicsanzskoj fari szlísi, vu szmolou scseo namocsiti, ali ovak je trno malo scseo ovaditi.

— Ku Klux Klan sze dnesz rávno tak bojüje prouti tühincsom, kak sze bojüvao do eti mao. Amerika je amerikanosov i nemo trpeli, ka bi tühinci szpremejnili nas národnó karakter. Persze, ka med eti zszívoucsimi tühincami doszta bole prijánívó vídimo tiszte, steri szo rejszan amerikanci grátali vu jezíki, vu dühi i vu vadlú-

Postüvanim Szlovencom!

Miva odszpodi podpisániva vszém szlovencom naznánye dáva, ka od 20-ga MÁJUSA máva odprejti Restaurant vu Atlantic City-i, Pod No. 132½ Arkansas Ave. Gorioprosziva vsze szlovence i szlovenkinye, naj nász podpérajó vu nasem sztálsí, tak nadale, csi stoj scsé príditi vu Atlantic City na dögse vrejmen ali szamo prejknoucsi, naj nama dá naznánye i miva nyim lehko hizse dáva zadrzsati.

Postüvani szlovenci i szlovenkinye! Nej szva mogoucsiva vszém rokou dati i z-bougom povedati, tak vam po toj príliki pozdravljéjne posleva do szreznoga pá videjnya.

A. Vukan i S. A. Strauss

132½ Arkansas Ave.

Atlantic City, N. J.

Speciálno

za

ETO SZOBTO

LINEN Oblejcsi, steri sze lehko peréjo
od \$5.00 do 6.75

Drügi Oblejcsi jesztejo za \$7.50

Sport Kaputje szo trno ponizseni od
\$15.00 doli na \$9.95

SIMON'S

8 E. 3rd Street

Bethlehem, Pa.

ványi tüdi, kak pa tiszte, steri níkséga vezáliscsa nemajo z-nami. Ka sze pa odebéranya dosztája, Ku Klux Klan persze tao vzeme z-popolnov mocsjouv vu odebéranszkom boji.

Mr. Bancroft-a je reporter pazlivo opítáo escse od toga tüdi, csi nasztávijo vogrszki razréd i sto szo tiszti, steri kak vogrszki Klanisti toga razréda voditelje bodejo? Ali Mr. Bancroft je nej bio nágiben na tou odgovora dati, pa tou je tüdi nej scseo povedati, ka od vogrszki fascistov ka je nyegovo previdejnye.

PODPÉRAJTE tiszte store, steri glasüjéjo v-nasi novinaj!

CHICAGO, ILL.

Naznánye

Naznánye dam vszém szlovenszkim zszenszka, ka bi szlovenszke zszenszke mené goripoiszka-le, za stero bi niti ednoj nej zsaó bilou. Jasz delam zszenszke midere, kakti: Corsette, stera naprávim nájbougse za zszenszke, pa nájbóle za tákse zszenszke stera krízscz ali hr-bet bolí. Nej je potrejbno kmeni príditi, nego telefonéjrajte i jasz prídém kvasemi doumi, gde vam lehko mero vzemem kam velkoga de vam trbelo. Zovite gori vgojdnó pred 9 vorov ali pa véesér po 6 vöri na eto numero: Lavndá-le 9638 Mrs. A. H. Beauchamp, 4148 W. 22nd Street Chicago, Ill. Za delo garantéram.

SZTABLANO POSZOJLO GRÜNTALASZNOSZT

prvo ali drügo vu vszáksem vrejmeni dámo

Mí kúpimo ali odámo Grüntalasznoszt

FEKETE & SON

2319-21 West Chicago Avenue,
Chicago, Ill.paul g Western Avenue
Telephone Seley 6050

Vu preminoucsi 20 lejtaj szmo nase dugoványe pri Kúpüvanyi Sztablanoga poszjoila, Grüntalasznoszt, vu zvonéjnye országe penezé i sífkárte posilanye nájkvekov zadovolcsisov szpunili vszákomi.

Vszákomi onomi, steri scsé szvojo rodbino z-Prekmurja, z-Bánát, z-Bácska, z-Szlavonie ali z-Vogrszko-ga eszi szpravití mí szprávitó vsze potrejbne píszma za tou potrejbcsino brezi vsze sztrokov.

PENEZPOSILANYE

Mí dolláre posilamo vu Prek murje, Bánát, Bácska, Szlavonie i na Vogrszko.

Gvüsznosztí-Kiste

Mí z-árend dávamo Ogüsznosztí kiste za \$3.00 i vice na leto

Szvetszko naprejidejnye

Razloziti je esce mogou-
cse némski komunistov
neszmeri nászhaj, steroga
szo doszégnoji vo odebera-
nyí, ali doli zatajiti nej. Od
kommunistikoga párta vid-
mov, ideálov lehko má sto-
koli kaksestécs tezsávne,
kaksestécs obszrojene previ-
dejnye, ali tou, ka je té párt
tú, ka je vu politicsen zsitek
notri prirukívao, ka zsvé i
bíva, ino — skoda ali nej
skoda, vszedno : vu racsun
ga trbej vzéti, i tou doli za-
tajiti bi neszpametnoszt
bíla. Szpominati sze trbej
na tou, ka gda je szociáliski
párt tak pred stirideszetimi
lejtimi zacsno politicsen
faktor bidti, rávnotak szo
ga nej vzéti na oumorni,
rávnotak szo ga po "poli-
cájszkom" obravnávali, kak
na príliko vu Némskom or-
szági zdaj kommuniste.

Vu zádnyí pétdeszeti lej-
taj sze je tou zgoudilo, ka
sze je po cejlom szvejti poli-
ticsna namesztítev rázločni
pártov tak malo odrínolo na
lejví kráj : delavszki párt ali
szociáliski párt je ravnanszt
va szpodoben, tém vise, vu
doszta mejsztaj je ravnajou-
csi párt grátao i nyegovo
meszto je na szkrádnem
lejvom sztráni prevzéo kom-
muniszticsni párt. Pártov
tá nouva namesztítev je glé-
dala kejp z-ednim tivárist-
veni razrédiv nouve namesz-
títvi; organizejrani i zevce-
ni delavec je vu bougsi réd
priso, máli pórgar je grátao,
steri je nej proletár vees vu
marxovom razmejnyí.

Nigdasnyí proletáriatov-
sov meszto je eden drúgi
proletáriátus prévzeo i z-to-
ga novoga proletáriátust-
va sze verbuváliva kommu-
nizticsnoga párta vnozína.
Spájszno je szamo tou, ka
dvá párta jeszteta dnesz,
steriva sze na Marx-a zezá-

V-KOROUNAJ
ali
V-DOLLÁRAJ

nájhitrej i nájbole rédno,
brezi szaksega dojpotégne-
nya plácsamo vó pmezeposí-
lanye tam prej.

Za vlozshe 4 percentov inte-
resa plácsamo.

Sifkárte odávamo na szakse
linije.

KISS EMIL

BANKOSZKAHIZSA
133 Second Ave. New York

Jedini zasztópnik Vograzke
Trzstvene Banke vu Pesti.

Jedini zasztópnik Vog. Kr All.
Zseleznice Kárte-Kancelája.

HIZSE ZA VÖDATI

Prinasz sze hizse vödájó,
na kédne ali na meszece.

Fájnu notri szprávlene hi-
zse, elektrik i gáz poszvejt.

PRACZKO I NEMETH
311 E. 3rd Street
Bethlehem, Pa.

vata : eden na tisztoza
Marxa, steri po osznovlenya
pouti scsé szvoje ideále do-
prineszti, drúgi pa na revol-
ucionár Marxa. Tak sztoj-
jo rávno delavszki párti z-
Marxom, kak vere szprávis-
ca z-biblijov: vszi sze zezá-
vajo na nyou, kak na vreti-
no, ali dönok jo vszáki nací
tolmacsi. Ino ti sztári raz-
kládajoucsi kakstécs li scsé-
jo zezgati nouve, krívovör-
ce, pomali doli trbej zracsu-
nati z-tém, ka tej nouvi szo
tú i zsvéjo. Zsvéjo teesász,
dokécs oni ne prevzemejo od
nyí prouti právomi kráji
sztojécsi pártov meszto ino
obogátiti vu zemelszki kin-
csaj, prej k püsztíjo szvoje
meszto novím revolucioná-
rom. Ár je vszáki szamo te-
csász revolucionár, dokécs
na vládo ne príde.

**Gyünc trubi, ali vrej-
men sze záto ne mejsa!**

**Moker Petek je vu szvojoj offici neszmero bit
bio od dvá decska, zdaj szi pa nad
nami scsé csémere vöszpuniti**

Skoda sze nam vídi na pa-
péri i fárbí od ednoga táksega
vouznika píszati, kak je Moker
Petek, ali za szmeja volo
sze záto szpomenémo od nyega
eto pout. Tiszti, steri Mokroga
szmét estéjo, dobro znájo, ká-
sa szomarija je v-tisztom szpí-
szana, ali doszta vees táksi
szlovenov jeszte, steri nema-
jo i nescesejo víditi toga bedász-
toga papéra, tiszti nevejo, esi
je rejszan zbészno Moker Pe-
tek. Preminoucsi keden je re-
kord doszégno z-bedásztov
lászlívosztjov, vu preminousoj
numeri nyegove szmėti je ták-
za neszmerna szomarija i lász-
lívoszt bíla szpíszana, stero
je szramota na szlovenszki ná-
rod. Persze niti ednoga drúgo-
ga glásza je nej píszao, kak od
bandásov prikapeseno z-stráj-
kom i szramotnoga Durbinés
Sógora, za stero nyemi nister-
ni noreseeke placsújejo. (Eti
sze szpomenémo, ka je edna
zsenzszkica prisziljena odditi
vu sztári kráj zavolo Durbinés
Sógora, stera je Mokromi ne-
szrámne lászí, tute noszila za
lejpe dolláre.) Tou je cejla
znanoszt Mokroga Peteka, drú-
go nevej píszati za szvoje ne-
szrésne estejoucse. Moker szi
míszli, ka nász z-táksim be-
dásztvom posztrási i tomi sze
veszeli, ka szmo hejnyali z-pí-
szanyom prouti nyemi, ka nam
prej on na naso "peszeríjo
gorisztoupo". Ajajaj, prvle
szmo nanes nej na pamet vzéti,
csi je nász táksa nevola doszég-
nola.

Oh, tí neszrésen Moker Pe-
tek, tí míszlis, ka nász gláva
bolí od tvoje szomarije? Li
písi, od nász, ka sze tebi vídi,
vej szmo ti té tanács zse vees
krát dáli, nász neposztrásis
ali má bidti z-tém szam szebí
skoudis, ár lídsztvo dobro
pozna kak po Mokroga Peteka
imeníuvanyi "bandáse", pa
túdi dobro pozna Mokroga Pe-
teka, vouznika, pa naj lídsztvo
szouí, kak je stoj vrejden.
Li písi, gyünc Tebé tou bolí,
ka je Szabó plácsó doubó od
englíski organizátorov, persze
té peneze bí tí rad meo, záto
müces, pa prej mí od toga ne
písemo, esi je on 45 dollárov
doubó vu tej 8 kédnaj za szvo-
je trüde. Koga pa tou briga,
drúgoga nej, szamo Mokroga
Peteka, vej szo té peneze nej
strájkajoucse zsenzszke plácsa-
le, nego union z-glávnoza
meszta, nej z-bethlehemszkoza
lokála, tou pa uniozszki vodi-
telje bole znájo, esi je Szabó
vrejden bio toga nájemá, ali
nej, záto pa te nej trbej nász
naprej vzéti za toga volo, nego
tiszte steri szo nyemi plácsali.
Ka pa od drúgoga píses tí
po...onejani Petek, mí tebi
niksega odgovora nemo dávali,
tí szi za tou trno prouszen i
mála nulla, ka bí nász pred
odgovornoszt posztrávlo, ár esi
bí mí táksimi Mokromi Peteki,
vouzniki odgovárjali, ali bí sze
zsnym nepresztanoma stíkali,
tak bí tou na nász szramota
bíla.

Tanáese nam túdi dáva té
gyünc, ka prej zakaj nepíse-
mo od uniozszki regulov? Za-
kaj pa on ne píse? Mí szmo
zse dosztakrát raztolmaesili vu
novinaj, ka pomejni union i
ka lehko csákajo od nyega, na
gyülejsaj je pa zse vnozsinó-
krát raztolmaeseno od organi-
zácije, stere lodijo na gyüleje
szo esüle i znájo, stero pa ne-
lodijo na gyüleje, tou je nyi-
gova falinga, tisztim naj páli
Moker Petek drzí predge i
dáva tanácsé! Petek, nam tí
ne dávaj tanácsé, obdrzsi szi je,

tebi je doszta véksa potrejb-
esina na dobre tanácsé, kak
trbej novine píszati, ár je vouz-
nikom nej mestríja novine pís-
zati i réditi; túdi trno grdou
vóvídi tou, esi táksi noreseeke,
kak szi tí, poszjojszili scséjo
filozofuske bidti, ár na tákse
jeszte edna pripravna po-
vejszt: "Ne sutor ultra crepid-
dam!", soustar, nej dale od
esrejlvov! (Tou je Apelles pra-
vo k-ednomi sostari, steri je
na moudri kritizejrao na ed-
nom kejpi esrejlve, sze je trno
zavúpo i drúgi tao je túdi zacs-
no kritizejrati.) Mokromi Pe-
teki mí túdi szamo tou právi-
mo, gda on od filozofuske
modríje guesí ali píse.

Ali Petek je pozábo od toga
píszati, kak je neszmero bit
bio preminoucsi keden, kak sze
je molo: "John, esi te Boug-
dao, ne bíj me!" Ali záto je
doubó edno párkrát, od stero-
ga je cejli keden otecsene cso-
be noszo. Ali zdaj sze pa Pe-
tek bojí, ka vees dobí táksega
i na tou presztrášenoszt sze
pasesi odávati szvojo klumpa-
ríjo i scsé pobegnoti.

Eto Precstite!

Eden aker zemlé i eden hram z-
14 hizsní, garage, szádovno drevje,
prápravno za kaksokoli fabríko ali
pa za apartment hrame, ¼ májla od
Broad i New streeta. Olá sze trno
fál za sztarosztí volo. Túdi 3 zídáni
hrami zvelkim lotom pouleg Broad
i Main streeta za \$9.000 táksimi
küpei, steri popasesi. Eden drúgi
hram na Ontario streeti za \$4000.
Dobra farma sze vómíni za váraszki
hram, Glászite sze vgojdnó od 9 do
10 ali veesér od 6 do pou 8-me, ali
pa písíte 41 Union street Bethle-
hem, Pa. Proszimo vász povejte
vasim blíznyim od toga kúpúvala.

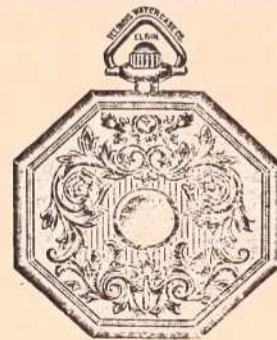
BELL PHONE 1839-W
VÖR POPRÁVLANYE
SPECIALISZT

DAVID SPILBERG
VÖRAR i ZLATÁR
407 EAST THIRD ST.
BETHLEHEM, PA.

ISCSEMO

edno táksó zsenzszko, stera bí
domá pri hrámi delo oprá-
vála. Stera zná némski gu-
csati tiszta tou delo doszta
lezzej dobí, kak pa táksa,
stera nevej némski.

Zglászi sze naj:
700 1st Ave., Bethlehem, Pa.

SZLOVENCÍ!

Primeni dobíte vszígdar
rokou vöre, prsztanke vüha-
nice i vsze drúgo zláto i
szrebro poszoudo.

M. FINKELSTEIN
dobro BLÁGO, kakti na
319 1/2 E. 3rd Street
Bethlehem, Pa.

SPECIÁLNO
Szamo za ete keden
"Buckeye Real Solid"
ALUMINIUM za \$1.00

3—qt. Octagon Cedile Oblong dupliska Ponev
3—qt. Octagon dupliski No. 3 Colander mocsna Ponev
Piszker
3 i 4—qt. Octagon Pint 14—qt. bejla Szklejca
10—qt. za kúhati Piszker 12—qt. Za vodou Krnica
5—qt. Octagon tejova 4—qt. za mlejko Kantla
Kantla 5—qt. Pudling Ponev

**Ne zmejsajte eto aluminum poszodo vkü-
per szkaksov drúgov lehkov poszoudov
Vszáki falat je csízti aluminum ino je
popunoma garantérano.**

PRIDTE I POGLEDNITE SZAMIJ!

Povidna ponüdba od De-
cinszki Koulic. 25 fájnsz-
ki napleteni Koulic vu
vees féle fárbaj

Rédne \$35 vrejdnosztí.
za \$18.95

H. COLEMAN & SONS

VSZEFÉLE POHISTVA TRZSCI
323-27 E. 3rd Street Bethlehem, Pa.

PAZKA! PAZKA!

Vszí tiszti, steri prehladjenoszt, reuma, plécsnebolezní
ledevgyé, roké, nogébolezní, kasla, obízst; zsa-
lodnom betegi ali vu kaksem drúgom betegi trpíjo,
naj sze zvüpaznosztjov obrnéjo k-meni

Diana Vrácsne Toplice

JOSEPH HORVÁTH
809 E. 4th Street Bethlehem, Pa. (So. Side).
Telephone : 2174

Vszígdar dobro i frisko SZOUDO i dober SZELCER
sze primeni dobí kelko koli potrebújete.

Túdi vozsnjou prej k zemem, kak eti domá vu vá-
rasi, ali pa na dalésnyo pout. Szeljenye ali pa kakso
drúgo zsmetno vozsnjou vam szpunim vu kaksem
stécs vrejmeni.

FRANK BANKO

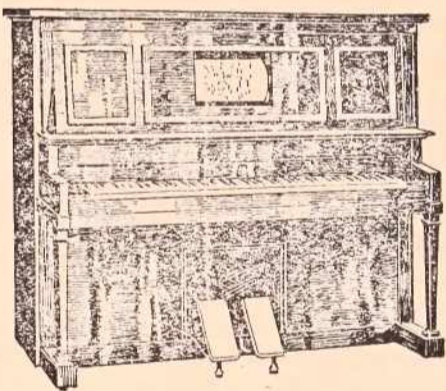
806 E. Fourth Street Bethlehem, Pa.
Bell Telephone 1609

Naznánye!

Mí z-postenyom naznanimó Bethlehem
i okrogline prebivalcom, ka szmo oud-
prli meszto za MOON Motor Care odá-
vanye pod 415 E. 4th St. Bethlehem, Pa.
Mí bí vam radi pokázali kak tej nouvi
MOON masíni idejo. Dajte nam znati
ali pa pridte k-nam i mí vam szrdcá
radi pokázsemo masínov prílicsnoszt

Clauss & Neumeyer

EDWARD J. McGOVERN Mgr.
MOON MOTOR CARS.
415 E. Fourth Street Bethlehem, Pa.

88 NOUT PLAYER PIANO

Vöpoprávljeni Instrument, z-garantejranyom

\$335.00

12 Rollov, Sztolica i pokrivalo. Na lehko dolipla-
csüvanye. Brezi interesa ali zouszedno
plácsala.

DOBRA PRILIKA NIKÁKIM

GOODENOUGH PIANO CO.

534 MAIN STREET BETHLEHEM, PA.

(Baota je veesér túdi odprejta csi tou naznanite
baotosi naprej)

Telephone 812

Na zselejnye komikoli automobil pred hizso posz-
távimo ino ga vu naso baoto odpelamo i túdi domou.

13990

ZADOVOLNI VLOZSNIKOV MAMO.

Sztoga racsuna na vszaki stiri prebi válcov eden vlozsnik szpádne i tou trno szveko poszvedocsi, ka vóobszlúzsávanye, prijaznivoszt i nasi vlozsnikov zavúsanye je trno pripoznano.

PREBIVÁLCOV DOSZTOJNOSZT

nas bank vszigidár vu voditelszkom pozványi szpeláva

Po vlozsbaj trétji percent interesa plácsamo

Bethlehem National Bank

Prejk od Market House 3-ji i Adams Sts. kúkeo

Ete bank je vrejden i rad vzeme vase vlozsbe

Notrivlozsbeni penez suma je vecs kak sészt million dollárov.

E. P. WILBUR TRUST CO.

FOURTH STREET and BROADWAY

Vejka od Glávnoa Banka 606 W. Broad Street

Tou je Nájvéksi Bank vu Bethlehem

3% interesa plácsa na sparavnoszt polozseni penezaj

Gucsímo tídi tühinszke jezike

(Pítajte za Mr. Bartosa ali pa Mr. Gasda.)

Ne odlásajte

csi scséte za szvojo rodbino ali prijátele pravice i sifkárte poszlati, naj vu nouvoj kvoti vóprídejo, ár po toj kvoti doszta menyé lúdi púsztijo v-Ameriko.

Fridte vu nas Bank i mí vam dámo vsze preszvetloscsenyé stero vam je potrejbno k-tomi deli. Sifkárte odávamo na vsze linije i pravico vam tídi szprávimó.

NA INTERES POLOZSENI PENEZ PLACSAMO
3% INTERESA.

MI MAMO PENEZE NOTRIPOLAZSENE

od

PENNSYLVANIA DRZSÉL VLADE
NORTHAMPTON VARMEGYÓV VLADE
CITY OF BETH. — VARASKE VLADE
CITY OF BETH. — SOLSZKE VLADE

Gosztonyi Savings & Trust Co.

Third and Pierce Streets

BETHLEHEM, S. S., PA.

Erdécsi Brusilov
generális

Generális, kí je vu bojnszkom vrejméni trno poznáno imé meo, ár je eden cajt cárszke ruszoszke vojszke generális-simus, glávni vezér bio, zdaj vu szovjetske vojszke szlúzsbi sztojí. Za ruszoszke erdeése vojszke organizéjranje szi je poredno prestímanya szpravo. Kak glászijo, Brusilov generális je vu dnévaj vu Petrográdi (zdaj Leningrád) naprej dávanje drzsao od ruszoszko-ga szfálisa.

Vu szvojem naprejdávanyí je vküper prigljíjao násztaj med vezdásnyov i cárszkom vojszkom ino je vózglászo, ka szovjetska vojszka vu obrozsenji i diszciplíni nika ne sztojí odzaja od nigdasnye cárszke vojszke. Ja, premínyávajo sze

vrejméni: Brusilov, kí je cárszko-ga ládanya nájglávnejí podpornik bio, zdaj od nouví vértov ícese milosese. Ino esí na eden lejpi dén bukne szovjetsko ládanye, te nej trno vóren szvoje vídme generális de rávno naszprotnoszt guesao od tiszto-ga, stero je zdaj naprejdávao.

ZA ODAJO

Kí scsé pohistvo küpiti za trno fál peneze naj edno dobro príliko zdaj gori ponüca. Jeszte v-prejdnjo hizso pohistvo, Parlor szto, sztouci, divány i Victrola. Tídi eden szam leszeni hram na Hellertown Cross Roadi, má sészt hizs i meszto je 60x140

Zvedávajte vu reditelsztví
512 E. 4th Street

TOLDI

VERSUSKO PRIPOVEDÁVANYE

Gda pa zapopádne zse vsze vu pámeti, tak da ga nigdár vecs nezábí do szmríti, nemre ga zábíti nikak, bóg ga je dao, kak sze je od velke radoszti zdaj zbojao;

Né je vervao ocsam celó, li z-polojne; i zoslátao nyemi je vsze i vsze csonte; i tak sze szpúsztijo nyemi szkuzé z-ócsi, kak ploha zobláka vu vihérnoj nócsi.

Radoszt ino tózsba dugo, dugo trpí Miklos pripové vsze, ka sze gda zs-nyim godí, razmí sze, kaj tekócs ne pripovedáva, po nisteroj récsi za mater szpitáva.

Kak sze májo mati? né szo mi betézsní? i za mé', zgübleno déte né vecs tuzsní? ka csiní ov? Jeli sze esese zdaj gosztí? jaj! znam, kaj z-nebózsse mamov hüdo csiní.

Ali Bence lepó tak mirí pojbara, naj sze zse za mater nika vecs nesztara, nemantrá jo Gyüri vecs, drügi dén precí je odísao od nyé, na radoszt nyé szrdci.

"Li tebé bi rada viditi zselejla, i csi bi te gorinaidti szrecso méla, goriiszkat bi te po célom szvéti sla, csi bi pétdeszét míl taki idti mogla.

mev je k tebi li za toga zroka zgonila, da bi tí dvoro, drága moka! da bi te, kak verno drzsínsce oprávlao, i vszako pogübel od tébe odprávlao;

Da sze tí na méne gvúsno szloniti znás, gdekoli hoditi ali sztánoti más....." Tó je pravo Bence, i zvóntoga kelko, sto bi mogao doliszpízati tó telko?

I tak szta szkoncsala, ka tam máta szpati, záto hiti Bence konyi obrok dati; tak obrok, kak krüh je meo prí szvojem szedli, rad je noszo tákse bremen on pri szebi.

I poredna turba je víszila z-szedla, do laktá je nyegva róka v-nyó szégnola, i vó je potégno nika, erkoucs: "tó más, ná tí, színek, lépi béli krüh! — jeli znás?"

SZOLDACSKOGA BONUSZA PRÁVDA
JE OD SZENÁTUSA POTRDJENA

Coolidge prezidenta proutiposztávlanje je níkj nej valálo. — Med szoldákami je velko veszéje, ár szo zse tak szkoron-szkoron vüpanye zgübili.

Z-szoldacskoga bonusz porácsanya je právda posztála. Szenátus, gda je poszláncov hizse prouti 78 voutomov z-313 voutomi znouvics szprejéla, po nouvom notri dávanjé je 59 voutomov doubilo tou porácsanye vu szenátusi, zoucsi 26 ár je 26 szenátorov prouti voutalo, líki zdaj je vu szenátusi trí voutome vecs doubilo tou porácsanye kak bi pa dvá trétjiva tála potrejbno bilou. Tak szo te zdaj zvón dvá trétjiva talá esese z-trejmi voutami doli zvoutali prezidenta.

Kongresszusa obej dvej hizsi szo te zdaj po tom voutanyi tou szoldacsko bonusz porácsanye za právde potrdile. Vu szenátusi je toga porácsanya do szlejdnje minute trno dvojnjo bilou, ár szo trno na tom delali, naj szo mogoucsi stiri tákse szenátore, steri szo predetim za bonusz voutali, na prezidenta kráj obrnóti i naj sze prouti bonuszi posztávijó, ali tá spekulácija sze nyim je nej poszrešila.

Szászenoszt je rávno za toga volo bíla tak velka, ár sze je prezidenti rejszan poszrešilo rávno stiri szenátore na szvoj sztrán szpraviti i tak je Bejla Hizsa z-mirovnosztjóv glédála pred nászhaj. Ali nászhaj je záto izda nej zadovolen bio, ár sze je tí zdaj dönok tou moglo raesunati, ka sze z-szenátusom vrét tídi poszláncov nájvéksi tao prouti posztavilo tomí, ka naj tou nede právda. Líki zdaj je te záto dönok kongresszusa zselejnye obládalo

ober prezidentovoga nakanejnja.

Tá bonusz právda telko pomejni, ka vszaki táksi vózaszlúzséni szoldák, kí je vu bojnszkom vremení szlúzszo, eti domá ali zvónszkom országi, vu privilégiumi tao dobí. Té privilégium je dvoje féle. Vu gotovi penezaj plácsenoszt, ali pa eden na dvajszteti lejtdóli pritecseni szítka szekolejraja obligácia, (életbiztosítási kötvény.) Tiszti, steri szi za szvojo zaszlúzséno delo vecs nemrejo esakati kak pétdeszét dollárov, vu gotovi penezaj dobíjo zdaj vesaszi ali tak, ka sze nyim za prvi sésztészét dní níkj ne plácsa, ali po sésztészétí dnévaj sze nyim raesuna eden dollár na znótrejsnyo szlúzszo i \$1.25 za vu zvónszki országaj szoldacsijó.

Szítka szekolejranje privi-

Trno Ponizsane Cejne za
Hitro Vöödajo!

—o—

Za \$1.49 doszta Decinszki cipelov i slipperszov zsuti i esarni ..... \$1.49 pár.

Za \$1.95 Pojbíuszki Oxfordi. — Zsenszke papüese i Oxfordi, zsuti i esarni, na prebéranje \$1.95 pár

Za 49c doszta Decinszki bejli Canvas cipelov i slipperszov za ..... 49c pár

Za 95c Zsenszke z-gumija poplati Oxforde i drüge cipele, steri szo predetim \$3.50 i \$4.00 kostali, zdaj sze odájo za 95c

Za 29c Yd. doszta nouvoga Gingham plátna 27 colov sürko za ..... 10. shrldu

sürko za 29c
32colov sürko za ..... 29 i 35c Yd.

Importálnivani Gingham za Oblejese vu nájnovejšoj formi za ..... 35c i 50c Yd.

Ténki Gingham 32 colov sürki ..... 39c Yd.

Velko prebéranje vu Decinszki Strunfaj

Bejle csarne i zsute za 25c 29c i 35c pár

Decinszke zsídene strunfe v dosztaféle fárbaj 50c pár

Decinszke zsídene strunfe za .... 50c, 65c i 75c pár

Decinszke Sport strunfe, z-okineseni zgomnyí táli, szejre, szíve, zsute i esarne fárbé ..... 59c pár

DEGNAN'S THIRD & TAYLOR STS.
BETHLEHEM, PA.

légium je zse malo bole szmecseni. Tú de obligácia rávno tídi po szlúzsbenom vrejméni vózraesunana, ali tak, ka te esese eden frtao coj denejo k-toj sumi i te tak velko obligácija dobí veterán, kak velko bi szi za peneze lehko pri standard szítka-szekoláeje-kompaniji lehko küpo. Obligácia puno sumo veterán po dvajszteti lejtaj vó dobí, csi je vu szítki, csi bi pa prvle mrou, te pa tiszti dobí na steroga je pokojni dao szpízati.

K-tomi deli potrejbne papé-re zse vu drzsélszkoj stamparíji delajo naj je vó zaszlúzséni szoldákom lehko vóposlejo tídi z-ednov potjóv kak vu vojszke dugoványe miniszteriumi tak vu marinarszko-ga dugoványe minisztersztví szo zse delo zaesnoli, k-steromi esese coj hodi veterán kancelája delo, ár od té kancelaje dobíjo vózaszlúzséni szoldácje k-rouki szvoje obligácije.

Mladinszko-ga Kluba
Prvi Velki Piknik

Vogrszki Mladinszki Klub zdaj v-nedelo, májusa 25-ga prírédi letosz prvi velki Piknik v-Butztowni. Znábídti, ka de eta nedela lepsa, kak premínoucsa ino sze bole poszrešiti té Piknik i doszta lúdi bode na tisztom. Tiketi szo po persóni 30 centov. Za nájbougso otávlaoucsa pítvino i jejsztvino je poszkrbleno. Pozávamo nase szlovence, naj vu velkom raesuni vzemeio tao na tom Pikniki, vszaki de sze veszélo csüto. Za nájbougse goszlaré je poszkrbleno.

Zavüpannicke

Amerikanszki Szlovenov Glász novin Zavüpannikov iména:

Bethlehem, Pa.

Bólec András

Pittsburgh, Pa.

Markos István
Simon István
940 Vista St.

Newark, N. J.

Erbert István
15 Wall St.

Steelton, Pa.

Kamplin József
583 4th Street

Allentown, Pa.

Péter Farkas
514 N. Jordan St.

New Brunswick, N. J.

Louis Kozsár
199 Hamilton St.

Palmerton, Pa.

Donesecz Jozsef

Elizabeth, N. J.

Gombotz Ferencz

Bridgeport, Conn.

Tkálec István
92 Pine Street

Akron, Ohio.

Jos. Kalamár

Chicago, Ill.

Mike Novák
1913 W. 13th Street

VELKO

dobroto vesíníte, drági szlovenci, csi sze v-storaj szpomenéte, ka szte vu nasi novinai csetli glasüvanje.

AMERICAN WINDISH PUBLISHING CO. INC.

Z-nouvimi masinami moderno notrivpelana Stamparíja. — Oprávla szakseféle stamparszko i knigovezárszko delo vu nájkracsisem vrejméni, vu nájlépsém vóposztávlenjé za náj-
:-: bole rédno cejno. :-:

"Amerikanszki Szlovenov Glász" stamparíja

VOGRSZKA PIÁNE i POPEJVKE SOULA

Bethlehemszkim szlovencom z-postenyom naznánye dam, ka v-Bethlehemi v-blížnoj prísesztznosti

PIÁNE I POPEJVKE SOULO

zaesnem. Vu akadéminszkom methodusi vesim i vszáki 6-ti meszee z-obdrzsánim koncertom poszvedoesijo moji solárje od nyigovoga naprejidejnja,

Glászite sze na mojem prebivalísesi:

710 E. 4th Street, Bethlehem, Pa.

LAMPRECHT MICI

Orszaeske Vogrszke Král. Igroteakadémije egzámjena diplomejrana piáne i popejvke tanárkinya.

NAZNÁNYE

Bethlehemszkim szlovencom szpostenyom naznánye dam, ka szam

ZOBÁRNO KANCELAJO

oudpro, gde szlovencom vszigdár na szlúszbo sztojím.

Od nájpřednyjsega vöobszlúszávanya i nájfínejsega dela sze naprej zagvúsam szlovenszke podpérajoucse.

Dr. LOUIS C. ZIEGLER

307 East Fourth Street Bethlehem, Pa.

OBVARVAJTE DECINSZKI POGLÉD

z-sterov prílikov szle di doszta nevol lekho rejsite dejte. Pojeb ali deklíeska zdobri zglíjanimi oesálami vu právom vrejmeni sze lezsej vesí, lezsej spíla, jej i szpí bougse ino je zdravejse dejte.

Mí szamí brúszimo glazsojne

THOMAS P. CULHANE O. D.

OPTIKAR

107 West Fourth Street Bethlehem, Pa. (So. Side)

NAJDITE SZE ZVASIMI SZPOZNANCI

VU

NEW MERCHANTS HOTELI

BETHLEHEM, PA.

(4th & New Streets, South Side.)

Nájboukse vöobszlúszávanya. — Primejrna cejna

W. E. HOCH, Lásztfnk.

ZA PRANYÉ MASINJE

Künszkaposzouda, vszefelé zácsinba, okajeno meszou

i vsze

KA JE PRI HRÁMI POTREJBNO

sze primeni trno fál dobí küpiti.

Za prati masinje i poszouda sze ZDAJ za speciálno cejno odájo.

Joseph Zrinszki

409 East 4th Street

Bethlehem, Pa.

Vu potrejbnom vrejmeni eden ton vogelja million dnévov i noucsi odvnré — Nase vogelje je za obrambo prouti mrazi.

Ví esese pomlíte kaksá nevola je bíla za vogelje lajnzsko zimou, — jeli de kaj bougse vu etom leti tou ni eden nevej. Zakaj bi szí vzéli nepotrejbno pripetjé? Edno pár tonov NASEGA VOGELJA vu vasoj zemenici vász obráni od mraza i od nevarnoszti vu zímí, ino vam hram priátelszko napráví. Eden ton od NASEGA VOGELJA je vees vrejdnó ka pa millon fúntov vrásztva.

BETHLEHEM COAL CO.

Third & Monroe Street — Phone 882

“Ricska” je na odaji!

Moker Petek bi prej rad oudo szvojo klumparíjo za 2500 dollárov. — Kúpcá iscse, ali niscse sze ne nájde.

Vu preminoucsi kédnaj je k-nam priso eden agent ino je ponújao edno stamparíjo, esi bi jo küpili, cejna je 2500 dollárov. Pítamo ga, ka sto je zse pá bukno i právi, ka Kardosh L. Peter odáva szvojo, stamparíjo. Persze, ka szmo sze nej pogájali sznyim, ár nam klumparíje nej trbej.

Kardos L. Peter odáva szvojo “modern” stamparíjo, stero tak glászi od tiszti mao, kak jo zaesno. Známó, ka sze je ne rejsi zlehka i gvúsnó esese eden dober cajt nyemi na sinyeki osztáne tá “modern” klumparíja, naesi nej, esi bi z-té sume edno nullo vkraj vzéo, telko bi véndar vrejdnó bilou tiszto zselezje, olouv i lejsz za drva. Peteki sze tou szenyalo zse naprej, ka de mogo szloboud vzéti od té mestríje, stera je nyemi cejlo zsvlejnje na níkoj djála, ali znábídi nej sze je nyemi szenyalo, ka bi vu tásko formo bio prisziljeni szkoncsati szvoj szramoten karier, kak je vu zádnym notri naszledúvalo.

Doszta-doszta nevoule je nyemi zdaj naednouk prislo vkúpper, od steri szamo malo, trno malo lídi zná, ali vu krátkom vsze na szveklóeso príde. Petek je tiszto ga hípa, gda sze je edna nouva stamparíja nasztávila vu Bethlehemi, prokúívao, ka med trejmi stamparíjami sze edna more zaprejti i vu té trí je szvojo túdi notri racsunao, pa kak sze zdaj káze, ka med trejmi sze edna zapré. Nej nam trbej praviti nanas, ka je tomi sorsi jední zrok, ár kakstées szí racsunamo, vzemimo zdaj tak, ka je Moker Petek nas prijátel i dönok moremo pripoznati, ka vu tásko formo delati, tak písztati novine, kak je on píse, je zvónréda szramota na novín-piszátelszto vu dvajszetom sztotine leti. Tákse bedásztvo, tásko grdosztíjo, tásko zmejsano zapelávanszto, kak vu Szlobodna Reicsa na szveklóeso, med lídszto príde, je za ísztíno brezi példa spot i szramota vu civilizejranom szvejti.

Novín-piszátelszto je zsmetno i podgovornoszti popolno goridánye esese túdi oním, sterim je pozványe, mestríja tá oupravica, nej pa káksímkolí norlavim dílettánsom. Ne prá-

je na koulina vkúperszpádnola, kak bíblíszki grajha zsalúvajoucsi, ino szramezslívo právi:

— Szvesztva terec szam!

— Naj vam Boug odpúszti, mama, — szkoucsi k-nyej Böske, — ví szte mojecha mozsá zsené lászna máti!

— Pomori me gori, moje dejte, Boug je mojo krknozst odébrao za príliko, eto písztvo za dvej vóri more vu tvojeja mozsá rouki bídi. Zapovej vesaszí notri naprézsti, száma mo sla za nyim.

— Nevarnoszst je próti?

— Daj hválo Bougi, ka nej tebé.

Böske je szilno zapovejda, ka naj koesíj gotov bode. Vicispánojea je szramezslívo hodila gori i doli vu hízi, krívila je szebé, ka jo náturnoszt popádnola, zájjenno mentúvanye je mejnila vu deli, ka nyéno kastigo trplejnye drúgim na vugodnoszt szlúszí. Notri sztoupívno hesér je obinoula ino szpotrejto právi nyej:

— Krki szmo mí, drágo dejte, nepoznamo moske vu nyigovoj delavnoszti, nepostújemo nyigovo oumornoszt, gda túhincov vüpažen vu szvojo díuso zapréjo! — Sze touzsi máti.

— Vu cejloim mojem tejlí trepecsem, mama, moja nepokornoszt je zrok toj preszilszti.

— Po drágoj cejni szmo vzéli szkúszanye, líbléna hesí, szpouti sze z-toga, tí, kak mlájsa.

— Líbilí te mojecha mozsá, mama?

— Postúvala, moje dejte, — popráví vó máti, — drúgomi szkrovnoszt varúvatí brezi lakáti, je jákoszt, ino záto je moski moesnejsi od nász.

Naprézis je gotov sztao, vicispánojea je písztvo vu krílo szkríla, ino je povejdala, ka gde sze szkoncsa nyigova pout.

Szrecsno je prisla z-sztároga krája

Ete kedén vpondelek veesér je prisla Pörs Irén z-sztároga krája k-szvojim sztarisom Pörs Jánosi i zseni, gde je zdaj velko veszélje, ár je tá tak tesko esákana kotriga z-familije szrecsno prisla k-familiji. Pörs Irén je zdaj vu stírínásztoim leti i eszi v-ameriko je szploj száma prisla, ár je drúgi nej sou z-one krajíne, kak szamo ona száma. Sífkárta je rejsena bíla pri Gosztonyi Savings & Trust Co., stero je túdi doszta pomágalo, ka je tá deklína tak-szrecsno i z-lehka eszi prisla. V-pondelek veesér szo Pörs János doubili telegrám, vu steroim je tou bilou szpízszano, naj sze paseszjo na Jersey Central stácijo, gde naj szpírmelejo szvojo hesér, ár je prisla z-sztároga krája. Velko je bilou nyigovo veszélje, gda szo na stáciji zaglednoli szvojo hesér, esi gli ka szo jo oni túdi nej poznali, ár je szamo edno leto i pou bíla sztara, gda je z-amerike vu sztári kráj sla esese szploj mála, zdaj szo pa zse cílou velko deklíno pred szebov vidli. Ali oni szo szí záto miszílíli, ka je tou nyuva hesí, ár je na konduktorovo pítanye níka nej znála odgavárjati, gda je nyou píto, ka kama sesé íditi. Te szo Pörs coj sztoupíli ino szo jo pítali, kak sze píse, na stero je odgovoríla ka: Pörs Irén. Te szo jo pítali: Jeli tí mené poznas? Jasz szam tvoje ocsa! Na tou sze je Irén od veszélja zaesnola joukati, ka je tak szrecsno najsla szvojeja ocsa. Domá pri Pörsóvi je zdaj velko veszélje, ka je tá tesko esákana hesí ednouk dönok prisla med familijo. Doszta szrecse nyej zselejmo vu etom nouvom országi!

Opominanye vu sztárom kráji cstejoucsm

Szpostenyom goríopominémo vsze one vu sztárom kráji cstejoucse sterim je zse na novine naprej placílo doli prítecko, naj sze poszkríbíjo za tou, naj je nyigoví prijátelje ali dobrosínítelje etí vu ameríki plácsajo vu rédnom vrejmeni, ár szmo ovak tí edním novine príziljeni presztavíti, sterim je zse naprej placílo doli prítecko.

Tak proszimo, naj szí cstejoucsm tou vu znánye vzemejo ino naj nam tou prosnyou szpuníjo.

z-postenyom

Ameríkanszki Szlovencov Glász Redítelszto.

SZLOVENEK neszmi brezi szlovenszki novín bídi. Plácsajte naprej na nase novine!

Za volo dugá szo záprlí ednoga fiskálisa

Max Winder new-yorkszko-ga fiskálisa szo od trí i pou lejt do oszen lejt temlice oszoudíli, ár je 14,700 dollárov poszójila vzéo gori od Benjámin Rosen szabola ino je nej plácsno nazáj. Winder je pred bírovíjo gori ponúdo, ka cejlo szvoje ímánye odá i doli plácsa ovoga kvár, ali bírovíja je tou nej pripoznala i tak je Winder mogo notri masejrati vu temlico. Drúgi szo ga túdi gori zglászilí, ka je blízí 200,000 dollárov poszójila poubro gori i zadrzsao pri szebi.

Csi líubíte zsmajno jejsztvino tou szamo vu

“Petöfi Restaurant”-i

429 E. 4th Street, dobíte

Zouszedni sztolí za zszenszke

Cejna je nájrednejša.

Rédno vöobszlúszávanya

Kosta sze dobí poprejkk plácsano na cejli mejszec za

nájrednejšo cejno

TÓTH MARGIT

LÁSZTKINYA

Michael Palásthy

827 E. 4th Street

BETHLEHEM, PA.

Oprávlam vszeféle lekte risko delo z-garantéranyom. Prímení sze dobíjo nájbougsi globí v-poszvejte i szaksá lekte riska náprava, stero sze pri hrámi i bízníci núca.

PODPÉRAJTE tiszte store steri glasújejo v-nasi novinaj

Jedíni trzsci Aunt Polly i dívatní Stout Obúтели za Zszenszke. — Nega tak velke ali tak mále nouge, ka bi mí nej mogoucsi bílí Obúteo datí.

Velíkoszt: 2½ do 12 numere súrki i voutszki.

M. E. Kreidler i Színovje

NAJPOSTENEJŠA

OBÚTELI BAOTA

17 East Third Street

BETHLEHEM, PA.

SPECIÁLNO

Vszígdár ospícseni klabájszje (Ever Sharp Pencils) i nájbougsa za píszanye péra sze zdaj dobíjo trno fá.

Cejna je píscsena

1/3

Vszáki, kí je potrejbno na dobre péra i klabájsze, naj szí zdaj küpi.

Lehigh Stationary

Company, Inc

14 West Fourth Street

Bethlehem, Pa. (So. Side)

nezgovorno postúje. Vadlíuvao je, ka Kérgessy z-oblásztíjov láda ober nyega, — ino szamo szeszt vör vrejmena má odvnroutí vöospotanye. Na Bogá vász proszím, osztaníte domá, ka pred szesztov vórov vász naj moj mouzs gori obíesese, ár jasz mo tou térgyala, esi bí od szébe nej vesíno. Osztála szam vasa prijátelkinya

Hegyfalussy Irma.”

Lapica je prejk neszla písztvo k-Egerszegíji, — prejk je dála szlúszbeníci, ka naj szvojemí goszpou-dí prejk dá. — Egerszegí je nej bío domá, ino ár je písztvo za szilno bílou p ovejdano, notri je neszla goszpej, ka naj ona opráví sznyim.

Böske je blejda grátala, — rouka je nyej trepetala, gda je písztvo pred szébe djála.

Mouzs je vgojdnó odíso, dvej vóri od várasa, Cserháty grofa familije písztvo je seese notri prínesztí, ka naj delo odprávi. Szíjgyártó vicispán je bío testamálíski exekutor, ino na vicispánoví konyaj szo tak sli, ka naj szamo na gojdnó prídejo nazáj.

— Tecsász merjém vu eágloszt szpádnosztí! — práví ta mláda zszenszka tak glaszno, ka je notri prísévsa esíla.

MATI.

— Ka tí jeszte, neszrécsna? Píta jo vicispánojea, kí je k-szvojoj ícséři prisla prejk na obed, ka naj nede száma domá.

— Mama!... Boug vász je príneszto mení na potroustanye. Zglédníte sze na eto písztvo, — vszáki dén edno písztvo od Imne k-mojemí mozsej. Mouzs

Vu Francuskom országi je tüdi buknola reakcija

Protivni párti szo velko vecsino doubili vu novom odeberanyi

Pred dvema kédnoma vu Némskom országi, zdaj páli vu Francuskom országi szo obdrzali odeberanya. Tak nénci, kak francuske szo vu véksem táli na protivne párté dáli voutome zoucsi na ládanyi bodousega reakcionzkoga pártá. Tak je bejszna francuska Poincaré-ova politika buknola i znábidti naszediije edna drüga, z-nouvov vládov, z-nouvimi ljudmi, stero velko znamenitoszt pomejni vu szvetszkoi politiki.

Némski stampi szo z-velkov radosztjov szprejéli Poincaré-ove buknovosztí glász. Berliner Tageblatt píse, ka je francusko lüdsztvo gori prislo na tou, ka vu vérsztveno zavórtivanye i politicsno izolejranje prineszé "odürjávanya i prisziljenosztí bejszna politika." Tageblatt z-velkim veszéljóm vzevu vu znánye, ka je Poincaré zmozsosztí z-viszíne vu nemogoesosztí globocsíno szpadno.

Nadale písejo te némske novine, ka od politicsno neznanosztí zdaj zaszígajo gori znou va némskoga nacionalizmusa ogen, gda je francusko lüdsztvo vu pekeo sztiralo nacionalnoga vragá ino gda bi sze zse lehko zacsno ednouk trejzno i pametno razprávlanye med dvema országa.

Vu odeberanyi je sészt pártov vzeloú tao, stero szo po ednom ete nászhaj doszégno:

Konzervatinszki 11
Nacionaliski blokk 229
Radikaliske 161
Republikánuski szocialisti 39
Zdrüzszeni szocialisti 102
Kommunisti 29

Vszevküper 571

Francuska kamara sze vu tásko formo na páverszki násztaj gledoucs vu szledéso dvoujo velko, protivno csuporo razdíli:

Oppozícija 342
Poincaré-ovi párti 229

Oppozícije vecsina .. 113

VELKO

dobroto vesínite, drági szlovenci, esi sze v-storaj szpomenéte, ka sze vu nasi novinaj csteli glasüvanye.

Rédno szvedocsansztvo mrtvecam

Vu Petrográdi ednoga brütiva vu indasnyi kriptaj szo vónajslí, ka vu zacsétki devetnájszetoga sztotine leta je návada bíla vu Ruszoszkom országi tou, ka szo mrtelnim isztinszke poutne líszte dáli, stero szo vu skrinjo djáli. Ali tákse poutne líszte szo szamo bogátei doubili, ár je tiszto, kak pridátki poszvedocsíjo, doszta penez kostalo.

Na szvekloucsno prisévsem ednom táksem szvedocsansztvi etak sztojí:

"Jasz, Nicholas Stobylev petrográdszki püspek z-etím poszvedocsím, ka je ete eslovék dober krsesenik bio i esi je gli vesászi pregrejhsó, szvoje grejhe je notrivadlívá ino za tiszte je odpüscesejnye doubó. Postüvao je szvétee, poszto sze je, ponizen i vrli je bio. Na tou gledoucs, ka sze je te drági pokojni vózméro z-szvojím Bougom, ka je sze notri vadlívao szpovedávajoucssemi ocsi, z-radosztjov nyemi posztávim vó poutni líszit, vu onom vípanyi, ka de tiszto poprijétje melo, ka de nas vrli prijátel notripüscesejnye meo vu nebésza ino tao meo navekiveke nebeszkoga razveszeljávanya."

Z-recsjouv szamo tiszti je doubó tákse lejpo píszmo na drügi szvejít, stero je bogáti bio ino je vóplácsao edno lejpo sumo za tou szvedocsansztvo.

Príliesne reesí právjíjo, ka goszpoud i bogátee tüdi osztáne za goszpouda i bogátea esese vu pékli. Ali kak sze z-toga vídi, vu Ruszoszkom országi je nigda nebeszko zveliesanye tüdi szamo bogáteov lásznoszt bíla, za penez je lehko potüvao vu nebésza. Szíromák je li szíromák, nej szamo vu pékli, nego esese tüdi vu nebészaj. Penez je vszomogoesi Boug na zémli i vu nébi. na vszevekiveke. Amen.

SZLOVENCÍ!

Podpérajte tiszte baotose, stero nász szlovene podpérajó. Tou szo tiszti, stero vu szlovenszki novinaj glasüjejo. Tou szo tiszti stori, stero nam nej potrejbno zousszedno porácsati, ár vu Pittsburchi zsvoucsni nasi brátje szamá dobro znájo, ka vu tej glasüvájoucsí storaj za rédno cejno dobro blágo dobíjo i szaksega szlovena prjaznívo vóobszlüzásavajo.

Konec je pittsburghszkomi strájki

Pittsburghszke street car-e szlüzbeníkov strájksze je preminoucsó szrejdó szkonesao ino vózsnyá sze je znouva zacsno. Street car-e szlüzbeníkov térgyanya velki tao je szpunila kompanija. — Vszepovszédi szkoron gvínajo szvoje boje strájkaoucsi delavci, szamo bethlehemszki cigár-fabricske zszenszke nemrejo nika doszégnoti.

Plácsajte naprej na:
"Amerikanszki Szlovenčov Glász"

NORTH SIDE HARDWARE CO.

Prínász sze dobi szákssa zselezna potrejbcsina, kakti: Sparhetje, Lampaske i száká potrejbcsina za Automobile.

855—857 East Ohio Street, N. S. Pittsburgh, Pa.
Bell Phone 2508 Cedar.

Speciálnosztí po Vüzmi

\$1.25 Moesni dományi fórtoji 98c
\$1.25 i \$1.50 Deklinszki 8—14 i 2—6 oblejcsi 98c
\$1.50 Pojbinszki za pranyé gvanti 98c
\$12.00 i \$13.50 Zszenszki Kaputje \$9.35
Dupliske Security (erdécsé) ali Merchants (szíve Stempline dobíte, esi eto glásenyé notri prineszété.

BRONK'S

833 E. Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.
Dobro blágo i niszika cejna

GDA DE VAM POTREJBCSINA NA POHISTVO, KÁRPETE ali KÁHLE

prídte kmeni i vidli te, ka te zadovolni, kak zblágom tak z-cejnov

HARRY KRUPP

843 E. Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.
Phone, Cedar: 4135-M

Pittsburgh, Pa. i Krajína

Zavüpavnik: Markos István

940 Vista Street,

N. S. Pittsburgh, Pa.

Zápri szo fabriko

American Steel & Wire Company-e edna fabrika Schöenberger Works vu Pittsburgh Pa. je do neznánoga cajtá gorihejnýala z-delom i blüzi 1,200 delavcov je odposzlála. Zató szo zápri fabriko, ka szo nej doubili zadoszta ordera. Jeli je tou tüdi prosperitás?

Telephone Cedar 8131-R

NOVY'S
CAFÉ & RESTAURANT
Cor. Madison and Peralto Sts.
Pittsburgh, Pa.

Postüvani Szlovenci! Sztavite sze pri John-i na kükli, ár tam dobíte nájbougso jejsztvino pítvino. Vszáki szlovenec bo-de z-nájlepsim postenyom vóobszlüzseni

John J. Chapman, lásznik.

Vi dobíte prímieni küpiti vszákse féle nájbokse Cigáre i Cigaretline, stero szo sztoga nájboksega dohána naprávleni. Jasz trzsím to nájprednyeje blágo, naprebéranje vu vszáksem iméni.

Tüdi vu toj nájlepsoj posztávi decinszko spilo dobíte prímieni küpiti.

FRANK EMBERSITS
923 Chestnut Street
N. S. Pittsburgh, Pa.

Prímieni dobíte ráj bokse blágo za rédno cejno. Pridte vu

S. MALLIN, Vóarszko baoto.

729 E. Ohio Street,

N. S. PITTSBURGH, PA.

SZLAMENI KOLAPOSJE

Prínász dobíte nájlepse Szlamene Kolapose Mí mámo vase mere, vaso moudo i vaso cejno.

\$1.50 do \$3.50

Nouve féle szrakice zgolejrami, stero szo trno prípravne za letosnyo nosnyo.

\$1.00 \$150\$ 2.00

Joseph Patz

MOSKOV I POJBOV BAOTA

829 East Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.

Dupliske Erdécsé ali Szíve Stempline dobíte z-etím glásenyom

F. N. HOFFSTOT, Szednik GEORGE G. SCHMIDT, Peneznik
T. W. FRIEND, Podszednik H. J. C. BREKER, Podpeneznik

Penezna Vrejdnoszt \$200,000.00 Cejlo Imánye \$350,000.00

NATIONAL BANK OF AMERICA

709-711 East Ohio Street

Pittsburgh, Pa.

Safe Deposit Box-e sze dobíjo z-Árende
4% Interesa plácsa na sparavnoj sumi

PEOPLE MEAT MARKET

JOSEPH FELKÁR, Lásznik.

Szlovenci, ki szí scsé dobro frísko meszou küpiti on sze naj obrné vu mojo mesznico, gde sze dobi szákssá féle frísko meszou za rédno cejno.

849-851 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Telefon Cedar 9529

Vszígdar dobro i rédno bodete vóobszlüzseni, esi prídete vu moj Hotel, ár prímieni dobíte tou nájboukso blágo za nájdrednejsó cejno.

Horvatski i Szlovenszki Hotel

Matt. J. Bestic, lásznik

834 E. OHIO STREET N. S. PITTSBURGH, PA.

Naznánye dam vszém szlovencom, komi de potrejbno na Pogrobnika, on sze naj obrné kmeni, gde dobi naj bole postenejsé vó obszlüzsenyi

JOSEPH A. PAPPERT, Pogrobnik.

711 Lockhart Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

je fiskális sztáromi Gerstneri; ali ali nej nyegovoj heséri. Mama! potroustajte me, ka naj ne odnorim.

— Tú je pregnáosztí szád, lübléna hesí, — esi szí plemenita fiskálisójca grátala, — milosztüj sze szlejpo víupati.

— V-ocsí metanye je tou, nej troustanye, lübléna mama.

— Tak je, v-ocsí metanye. Sors vóplácsa szvoj dug, drága hesí, — materszka dobra vola, naprejvidejnye je nej bilou vrejdnó na paszko, doli szí sze ponizsala, zdaj szí nakli.

— Troustanye mama, — tou proszim, — sze molí mláda zszenszka, — bojazen mi trga szrdéé, — bojdté mi mati, szodec, ka naj me moja szlejposzt ne oszramotí.

— Kelko píszmo je tou ednozadrügim?

— Od sészt dnévov mao sészto, — rédno prídejo, ino moj mouzs je od toga cajtá mao nepretrgnyeno tühi.

— Nej szí ga píjala, ka zakaj je tou esüdno píszanye?

— Csákala szam, ka brezi píjanya ovádi ino me poméri.

— Sztraslívá szí, moja hesí! — Právi náturno vicispánójca, — tvoj ocsa je vicispán, od tej nácsise szkrivnosztí sze prípetíjo, kak pri fiskálisaj; ali mojega goszpon mozsá bi priszilíla na vadlívanye, kak roba, esi k-tomi priszpodoben potvorni zrok mam.

— Oh, mama, ne vlejte oli na ogen!

— Ocsí tí sesém odprejti, neblájzsena, ka naj vídis.

— Szvojo neszreco naj vídim?

— Tvoj blázen sztopáj, stero ga szí prouti náprávilá, za stero ga zdaj vrejdnó trpís.

— Dobro, naj máte zdaj zadovolscsino: nemo sze vees touzsilá nigdár.

— Teu szam sze navesíla od mojega mozsá, ino esi szam nyemi robojca grátala, potrpím szvoj sors. — Právi Böske z-priszilnov pokornosztjov. — Ozdravíla szam.

— Bole szí betezsne, neszrécsna, kak prvle, — sze noresári mati vu zbantüvanój gízdosztí, — nego racsun vrzsem z-rouparom mojega deteta, ino doli vtrgnem nyegovo larfo.

— Ka seséte mama vesíniti?

— Poszvedocsiti, ka te mouzs za nepríliesno gouszko drzí, tebé, mojo hesér, nigdasnyo mojo gízdlávoszt.

— Ino z-kém bi poszvedocsili, mama?

— Eti je! — právi zszenszka ino zgrábi píszmo pa gori vtrgne — litere szo dobro recslíve!

— Mama! — kriesí Böske z-cáglosztjov popáonovsi za píszmom, ka naj je nepreesteto szkríje.

— Nazáj! — Zapovej vicispánójca z-esemerasztjov i z-prestímányom. — Jasz mo odgovárjala za tou pred Bougom.

Na te ousszvetne reesí je Böske drevéno posztánola, düsa sze nyej zatopíla, ka naj neobcsütíno szprímle vdárec, stero vszákó nyéno víupazen raztrga. Nej je mejla previdejnya na obhodejnye gledoucs, kak kí sze na méranye príprávilá, tá píszti nit, stera ga szvejta k-dugoványi vézse.

Vicispánójci z-obráza sze med estenyom po grádusi zmenkávála náturnoszt, pri szlejdnym re-đej nyej rouka brezi moucs doli szpádnola ino szledí